

ПАРАДИГМА ТА КОНЦЕПЦІЯ СИНЕРГІЇ

Зігунова Софія Андріївна,

здобувач вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: концепція синергії та її проявів є питанням дискусійним, але у контексті глобального розвитку світу, потребує подальших досліджень та практичного запровадження у сфері та галузі економіки.

Ключові слова: глобалізація, гармонізація, світова економіка, синергія, управління.

Парадигму та концепцію синергії вивчали багато вчених, автори наголошували на таких умовах проявів синергетичних ефектів, як: «для досягнення позитивних синергетичних ефектів у виробництві необхідна гармонійна система цілей», необхідності розробки, створення і застосування якісно нової системно-синергетичної моделі управління трансформаційними процесами з досконалим механізмом визначення і узгодження інтересів суб'єктів та об'єктів управління. Саме на дотриманні умов гармонізації системи цілей і узгодження інтересів, коли люди і організації, держава і бізнес у цьому процесі повинні обов'язково співпрацювати один з одним, слід шукати проявів синергізму [1].

Концепція синергії була одним з найпопулярніших понять, що використовуються для обґрунтування необхідності об'єднання компаній і аналізу фінансової життєздатності процесу. Термін «синергізм» (у перекладі з грецької мови означає «сприяння, співдружність, співучасть, спільна дія») вперше був введений у соціальну психологію і кросскультурні дослідження Рут Бенедикт. Цей термін використовувався Бенедикт для позначення якості міжособового спілкування і співпраці в суспільстві. Авторка намагалася знайти загальний критерій відмінності людських співтовариств, сприйманих в образах «небезпечного» і «безпечного» суспільства. Одним з основних критеріїв доцільності розвитку суб'єкту ринку у межах концепції синергізму визнається отримання партнерами позитивного синергетичного ефекту, сутність якого найчастіше розкривається через залежність « $2+2=5$ », тобто результати спільної діяльності виявляються суттєво більшими, ніж вони здатні досягти окремо. Одразу слід зауважити, що подібний ефект може мати й негативний (або диссинергетичний) прояв, що необхідно враховувати у практичній діяльності з метою невілювання подібних загроз та ризиків [1].

Основна проблема дисинергізму пов'язана з суперечністю між гнучкістю управління і синергізмом: посилення гнучкості управління зменшує потенційний прибуток в потенційний синергізм. В той же час вважається, що головною небезпекою отримання негативного ефекту є брак гнучкості, а також можливі компроміси і затримки у прийнятті управлінських рішень, у тому числі через вплив чиннику часу — «втрачені можливості».

Визначено, що «синергетика» є напрямком у філософії науки, що являє собою міждисциплінарний аналіз наукових ідей, методів і моделей складного поведіння, розкриття їхнього потенціалу в мисленні про світ і людину. На відміну від більшості нових наук, що виникали, як правило, на стику двох раніше існуючих і, які характеризуються взаємним проникненням методів та ідеологій наук, синергетика виникає спираючись не на граничні, а на внутрішні точки різних наук, з якими вона має відповідні перетинання [2]. Для синергетики найбільш характерним є стан системи «біфуркація», що в перекладі означає роздвоєння, що може перебувати у двох станах. Синергію чи синергетику, можна розуміти через спільне й однорідне функціонування органів і систем, комбіновану дію речовин на організм, за якого сумарний ефект перевищує дію, що робиться кожним компонентом окремо.

У період транзитивних процесів розвитку суспільства одним із основних варіантів його розвитку стала потреба регулювання цього процесу, тобто переходу від безладдя до порядку, що реалізувалося шляхом виникнення права і його подальшого функціонування й еволюції. Це зафіксувало появу нової реальності (системи), якісно відмінної від попередньої, що супроводжувалося переходом від хаотичних проявів до певного порядку (в синергетиці називається біфуркаційним переходом), основна суть якого – набуття створеною системою нової властивості з певними закономірностями розвитку.

Отже, синергія охоплює усі аспекти, від науки та навчання до виробничих процесів. Синергія змінила уявлення про звичайний світ, а хаотичні прояви виступають початком нового, можливостей, які можуть бути сформовані у розвитку та реалізовані у практичній діяльності суб'єктів ринку. Синергетика вивчає закони саморганізації, самодезорганізації і самоврядування складних систем, формує універсальні знання цих законів, їхнє розуміння [3].

Щодо суті концепції, то під синергетичним підходом розуміють такий спосіб наукового опису реальних процесів, який базується на трьох поняттях: відкритість, неврівноваженість і нелінійність. Відкритість – здатність системи постійно обмінюватися речовиною (енергією, інформацією) з навколишнім середовищем і володіти як "джерелами" – зонами підживлення її енергією навколишнього середовища, дія яких сприяє нарощуванню структурної неоднорідності цієї системи, так і "стоками" – зонами розсіювання, "скидання" енергії, внаслідок чого відбувається згладжування структурних неоднорідностей у системі. Неврівноваженість – стан відкритої системи, за якого відбувається зміна її структури і характеру функціонування. Причому неврівноваженість не тільки призводить до порядку і безладдя, але відкриває також можливість для виникнення унікальних подій, бо спектр можливих способів існування об'єктів в цьому випадку значно розширюється. Для підтримки неврівноваженості система потребує надходження з середовища потоку негативної ентропії за величиною, яка принаймні дорівнює внутрішньому виробництву ентропії, а також, згідно з принципом неврівноваженості, система мусить постійно функціонувати, щоб зберегти умови свого існування. Нелінійність – розглядають як непередбачувану реакцію на зовнішні дії, коли незначна "правильна дія" робить більший вплив на

еволюцію системи, ніж дія сильніша, але організована неадекватно її власним тенденціям [4].

Синергія або синергетика має суттєвий вплив на сучасну життя. Пов'язуючи сфери її дослідження, створює нові. Синергетика спонукає до розвитку систем через методи та практичні підходи її реалізації.

Список використаних джерел

1. ГРАБАР, І. Г., et al. Синергетика економічних систем: навчальний посібник. ІГ Грабар, ЄІ Ходаківський, ОВ Вознюк–Житомир, 2003.
2. Ходаківський, Є. І. (2007). Синергетична парадигма економіки: монографія. Житомир: ЖДТУ.
3. Балинська, О. М., & Ященко, В. А. (2017). Синергетика як методологічна парадигма юридичних досліджень. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія юридична, (4), 3-12.
4. БОРЩУК, Є. М. Системний підхід і синергетика. Науковий вісник НЛТУ України, 2011, 21.1: 344-347.

Abstract: the concept of synergy and its manifestations is a debatable issue, but in the context of the global development of the world, it requires further research and practical implementation in the spheres and branches of the economy.

Key words: globalization, harmonization, world economy, synergy, management.

Науковий керівник:

ВИШНЕВСЬКА Ольга,

*д-р екон. наук, професор, декан обліково-фінансового факультету
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*

УДК: 657.63

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АНАЛІТИЧНИХ РАХУНКІВ ДЛЯ ОБЛІКУ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Бардовська Дар'я Сергіївна

здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік та оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація: У дослідженні розкрито особливості застосування аналітичних рахунків для обліку виробництва сільськогосподарського підприємства.

Ключові слова: аналітичні рахунки, облік, підприємство, виробництво.

Аналітичні рахунки дозволяють відслідковувати виробничі процеси на різних етапах, від посіву до збору врожаю. Це допомагає керівництву підприємства приймати рішення про використання ресурсів та розподіл фінансових коштів.

Аналітичні рахунки дозволяють проводити аналіз витрат на виробництво та розподіл витрат між різними видами робіт. Це допомагає зменшувати надмірні витрати та підвищувати ефективність використання ресурсів.